

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki

PS-II.431.1.14.2019

Pan Piotr Wilgowicz
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Iłowie-Osadzie
ul. Staszica 1
13-240 Iłowo-Osada

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Iłowie-Osadzie:

- REGON: 280017012,

- NIP: 571-13-79-930,

mieszczącym się w Iłowie-Osadzie, ul. Staszica 1, 13-240 Iłowo-Osada.

(akta kontroli str. 14-15)

W kontrolowanym okresie, tj. od 1 października 2018 r. do dnia rozpoczęcia kontroli oraz w okresie prowadzenia kontroli kierownikiem jednostki kontrolowanej był pan Piotr Wilgowicz, który od 1 października 2015 r. pełnił funkcję Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie-Osadzie.

(akta kontroli str. 16)

Kontrolę prowadzono w obecności pana Piotra Wilgowicza - kierownika kontrolowanej jednostki, przy udziale pracowników merytorycznych.

Kontrolę przeprowadziły:

1. pani Aneta Łapińska - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie (legitymacja służbowa nr 28/2019 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego)

w Olsztynie) na podstawie imiennego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.1125.2019 z dnia 22 listopada 2019 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego – pełniącą funkcję przewodniczącej zespołu kontrolnego,

2. pani Hanna Matysiak - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie (legitymacja służbowa nr 93/2018 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie) na podstawie imiennego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.1124.2019 z dnia 22 listopada 2019 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

(akta kontroli str. 1-13)

Termin kontroli: 25 listopada 2019 r. – 29 listopada 2019 r.

Kontrolę odnotowano w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją 2/2019.

W kontrolowanym okresie nie było kontroli prowadzonych przez inne organy w powyższym zakresie.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli:

ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

- okres objęty kontrolą:

od 1 października 2018 r. do 30 września 2019 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3, art.2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092 ze zm.) oraz art. 28 ust.1pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz.U. z 2019, poz. 1464) w związku z art. 29 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2407).

Na podstawie ustaleń kontroli (*akta kontroli str. 1-86*) działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie-Osadle w zakresie objętym kontrolą oceniono p o z y t y w n i e.

I. Organizacyjne i techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą.

Gminę Iłowo-Osada na koniec czerwca 2019 r. zamieszkiwało 7 146 mieszkańców. Do świadczenia wychowawczego uprawnionych było 1 027 osób.

(akta kontroli str. 17)

Z pisemnej informacji kierownika jednostki wynika, że wydatki w pierwszych dwóch kwartałach 2019 r. na obsługę świadczeń wychowawczych wyniosły:

- z rozdziału 85501 – 38 775.51 zł,
- z środków własnych gminy – 0,00 zł.

(akta kontroli str. 18)

Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci jest Wójt Gminy Iłowo-Osada. Prowadzone czynności kontrolne wykazały, że zgodnie z art. 10 ust. 2 wspomnianej ustawy zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iłowie-Osadle na podstawie Uchwały Nr XXI/130/16 Rady Gminy Iłowo-Osada z dnia 10 czerwca 2016 r. oraz upoważnień wydanych pracownikom Ośrodka do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych.
(akta kontroli str. 19-22, str. 50-55)

Swoją działalność GOPS wykonuje na podstawie Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie-Osadle, przyjętego Uchwałą Nr XXI/130/16 Rady Gminy Iłowo-Osada z dnia 10 czerwca 2016 r.
(akta kontroli str. 19-22)

Rozdział 2. „Cele i zadania Ośrodka” zawiera zapis dotyczący realizacji przez Ośrodek zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.
(akta kontroli str. 21)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka określa Regulamin Organizacyjny jednostki z dnia 14 sierpnia 2015 r., następnie zmieniony Zarządzeniem Nr 16/2019 Kierownika GOPS z dnia 25 listopada 2019 r., wprowadzającym Aneks nr 1 do niniejszego Regulaminu.
(akta kontroli str. 23-41)

Ustalono, że Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie-Osadle był aktualny w zakresie objętym kontrolą.
Aneks Nr 1 wyżej wymienionego dokumentu aktualizuje zakres i przedmiot działań Działu Świadczeń Rodzinnych w zakresie dotyczącym postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych.
(akta kontroli str. 41)

Kierownik jednostki w pisemnych wyjaśnieniach poinformował, że kontrolowane zadania realizuje troje pracowników merytorycznych, wykonujących swoje zadania na podstawie umów o pracę w wymiarze pełnego etatu.
(akta kontroli str. 42)

Na podstawie zakresu czynności, a także informacji na temat wynagrodzeń pracowników realizujących kontrolowane zadania, przedstawionych przez Kierownika oraz Głównego Księgowego GOPS w Iłowie-Osadle ustalono, że wynagrodzenie wyżej wspomnianych pracowników finansowano w 100 % z dotacji przekazanej przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.
(akta kontroli str. 43, str. 44-49)

W okresie objętym kontrolą pracownicy realizujący kontrolowane zadanie, zgodnie z załączonymi certyfikatami uczestniczyli w szkoleniach ściśle związanych z podwyższaniem stanu wiedzy i umiejętności niezbędnych na zajmowanym stanowisku:

- Świadczenie wychowawcze (500+),
- Rządowy program „Dobry start” oraz Świadczenie Wychowawcze „500 PLUS”,

(akta kontroli str. 56-62)

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek jest organizacyjnie przygotowany do realizacji zadań objętych kontrolą.

GOPS zajmuje I i II piętro w budynku administrowanym przez Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Iłowie-Osadzie. W budynku nie ma windy. Cyt. „Budynek wyposażony jest w schodolaz gaśnicowy, urządzenie umożliwiające dotarcie na piętro budynku osobom z niepełnosprawnością ruchową.”

(akta kontroli str. 17)

W strukturze organizacyjnej jednostki wyodrębniono stanowiska ds. świadczeń rodzinnych, co nie zakłóca wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej i nie narusza norm zatrudnienia pracowników socjalnych, określonych w przepisach o pomocy społecznej.

Stanowiska pracy w Dziale Świadczeń Rodzinnych wyposażono w niezbędny sprzęt biurowy. W pomieszczeniu zajmowanym przez pracowników merytorycznych znajdują się zabezpieczone szafy aktowe z dokumentacją.

(akta kontroli str. 17)

Realizacja zadań objętych kontrolą wiąże się z przyjmowaniem dużej ilości klientów, a prowadzone sprawy przez pracownika mają często charakter osobisty, toteż wymagają one zachowania poufności i intymności, co warunki lokalowe w GOPS, w ocenie kontrolującej umożliwiają.

Wnioski o ustalenie prawa do świadczeń - w większości papierowe, przyjmowane są bezpośrednio u pracowników merytorycznych w siedzibie GOPS. Tam też opatruje się je datą wpływu i rejestruje. Wnioski rejestrowane są w ewidencji elektronicznego programu użytkowego. Pracownicy dokonują weryfikacji wniosków wraz z załącznikami, a następnie wydają projekty decyzji administracyjnych, które są przedkładane osobie upoważnionej do ich podpisu.

(akta kontroli str. 63)

Dokumentacja związana z postępowaniem w sprawach dotyczących świadczeń wychowawczych, w tym pisma do instytucji zewnętrznych wysyłane są za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

W celu minimalizowania kosztów pracownicy Ośrodka informują klientów o możliwości osobistego odbioru decyzji; wielu świadczeniobiorców osobiście kwituje ich odbiór.

Wnioski o ustalenie świadczeń wraz z wymaganymi załącznikami, decyzje administracyjne oraz inne pisemne informacje, niezbędne w indywidualnych sprawach wpinane są do teczek osobowych ułożonych według kolejności alfabetycznej.

(akta kontroli str. 64)

Z pisemnej informacji otrzymanej w czasie kontroli na temat przyjęć klientów wynika, że kierownik kontrolowanej jednostki w sprawach skarg i bieżących spraw przyjmuje w środy w godzinach 12.00-14.00, a w sprawach pilnych – bezzwłocznie. Zapis dotyczący przyjmowania klientów przez kierownika jednostki zawiera także § 18 Regulaminu Organizacyjnego.

Pracownicy przyjmują zainteresowanych w godzinach pracy GOPS.

(akta kontroli str. 65)

Kontrolującej przedstawiono Rejestr Skarg i Wniosków. W okresie objętym kontrolą nie wpłynęła żadna skarga z zakresu oceny realizacji przez samorząd terytorialny zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

(akta kontroli str. 66)

Z przedstawionej kontrolerowi dokumentacji wynika, że GOPS podpisał umowę z Sygnity SA z siedzibą w Warszawie, dotyczącą udzielenia licencji na korzystanie z oprogramowania do obsługi świadczeń wychowawczych.

Tym samym w kontrolowanym okresie w GOPS obowiązywała aktualna wersja oprogramowania użytkowego, zgodnego z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego.

W związku z powyższym Kierownik GOPS przedstawił dokumenty, dotyczące m.in. formy regulowania zobowiązań związanych z zakupem oprogramowania użytkowego.

(akta kontroli str. 67-71)

II. Ustalenia z podjętych działań kontrolnych.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iłowie-Osada **przyjął 669 wniosków** związanych z ustalaniem uprawnień do świadczenia wychowawczego, w tym dotyczących:

- świadczeń wychowawczych na pierwsze dziecko i kolejne dzieci - **519**
- świadczeń wychowawczych na drugie i kolejne dziecko - **150**

(akta kontroli str. 73)

W kontrolowanym okresie odnotowano 3 wnioski pozostawione bez rozpatrzenia. Jako przyczynę tego stanu Kierownik Ośrodka wymienił niedostarczenie wymaganych dokumentów.

(akta kontroli str. 73, tabela 1- poz. 3)

Łącznie, w bloku tematycznym, dotyczącym prowadzonych postępowań administracyjnych w zakresie przyznania lub odmowy przyznania kontrolowanych świadczeń **analizie poddano 35 spraw**, w których wszczęto postępowania administracyjne, zakończone wydaniem **39 decyzji**.

(akta kontroli str. 74-79)

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań administracyjnych. Kontroli poddano:

a) **25 spraw** związanych z przyznaniem świadczenia wychowawczego w tym:

- 10 spraw, w których przyznano świadczenie na pierwsze i kolejne dziecko *(w rozumieniu ustawy)*

W czterech postępowaniach administracyjnych przedmiotowe świadczenie przysługiwało na jedyne dziecko w rodzinie. W dwóch postępowaniach ustalono, że dotyczyły one samotnych rodziców, co wiązało się z wymogiem udokumentowania zasądzonego świadczenia alimentacyjnego. W aktach wnioskodawców odnotowano odpisy wyroków sądu w powyższym zakresie. W jednym przypadku przyznano świadczenie na niecały okres świadczeniowy obejmujący okres od dnia urodzenia dziecka do końca okresu świadczeniowego.

(akta kontroli str. 74)

- 11 spraw w zakresie świadczenia wychowawczego na drugie i kolejne dziecko w rodzinie.

W większości skontrolowanych przypadków wnioskodawcy posiadali prawo do świadczeń na jedno (tj. drugie) dziecko. Tylko w dwóch przypadkach wnioskujący w składach rodziny wykazywali więcej niż dwoje dzieci.

Spośród wszystkich analizowanych wniosków, pięć wpłynęło drogą elektroniczną.
(akta kontroli str. 75)

- 4 sprawy, w których składzie rodziny jest tylko jeden rodzic.

W dwóch sprawach, zgodnie z ustawowymi wymogami odnotowano odpisy wyroków sądu ustalające alimenty od drugiego z rodziców, w dwóch pozostałych sprawach świadczeniobiorcami były osoby, których współmałżonek zmarł. W dwóch sprawach przyznano świadczenia dzieciom, posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności (*rodzina z podwyższonym kryterium dochodowym*).
(akta kontroli str. 76)

- 2 sprawy, w których dokonano zmiany formy wypłaty świadczenia z pieniężnej na rzeczową.

W skontrolowanych postępowaniach administracyjnych dokonano zamiany świadczenia z formy finansowej na rzeczową z powodu udokumentowanego marnotrawienia wypłacanych środków.

W pisemnej informacji Kierownik GOPS poinformował, że w jednym przypadku świadczenie realizowane jest w formie rzeczowej tj. zakupów w wyznaczonym sklepie przemysłowo-spożywczym oraz świadczenia realizowane w formie usług - świadczeniobiorca przedstawia asystentowi rodziny rachunki związane z różnymi opłatami, które są regulowane przez pracownika Działu Świadczeń Rodzinnych. Pozostałe środki wypłacane są na konto świadczeniobiorcy.

W drugim przypadku Ośrodek dokonuje opłat, a pozostałe środki, tak jak w poprzednim przypadku, wypłaca na konto świadczeniobiorcy.

(akta kontroli str. 77, 78)

b) 4 sprawy związane z wydaniem decyzji odmownych na cały okres świadczeniowy lub przyznających na niecały okres świadczeniowy np. z powodu ukończenia 18 r.ż., sprawowania opieki naprzemiennej.

W tabeli dotyczącej ilości postępowań w zakresie przyznania lub odmowy świadczeń (*akta kontroli - str. 73*) wykazano, że w okresie od 1 października 2018 r. do 30 czerwca 2019 r. wydano 33 decyzje odmowne, których przyczyną było przekroczone kryterium dochodowe.

W skontrolowanych postępowaniach wydano trzy decyzje odmowne oraz jedną przyznająco-odmowną. Powodem odmowy świadczeń we wszystkich czterech sprawach było przekroczenie kryterium dochodowego, natomiast w jednej z nich, poza odmową wynikającą z przekroczenia kryterium dochodowego (pierwsze dziecko), dokonano też przyznania świadczeń na drugie dziecko.

(akta kontroli str. 73, 79)

e) 4 sprawy związanych z postępowaniem w związku z wystąpieniem zmian w rodzinie, mających wpływ na prawo do świadczeń.

W dwóch skontrolowanych postępowaniach administracyjnych przyczyną zmiany decyzji było wszczęcie postępowania na skutek zmiany sytuacji rodziny - przekroczenie kryterium dochodowego w związku z podjęciem pracy przez rodzica. W pozostałych dwóch przypadkach wydano decyzje w związku z urodzeniem się kolejnego dziecka.

(akta kontroli str. 80)

d) postępowania administracyjne w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrotu.

Z informacji sporządzonej przez kierownika jednostki wynika, że w okresie świadczeniowym 2018/2019 nie wystąpiły nienależnie pobrane świadczenia.

Wystąpiła natomiast kwota nienależnie pobranych świadczeń w wysokości 1.000 zł. w związku z decyzją Wojewody Warmińsko-Mazurskiego (niezgłoszenie wyjazdu członka rodziny poza granicę Polski).

Do dnia rozpoczęcia kontroli powyższe należności zostały spłacone.

(akta kontroli str. 81, 83)

Zgodnie z pisemną informacją otrzymaną od kierownika kontrolowanej jednostki, do GOPS w Iłowie-Osada na nowy okres świadczeniowy 2019/2021 do dnia kontroli wpłynęły 832 wnioski. W powyższym okresie sporządzono ogółem 821 informacji o przyznaniu świadczenia.

(akta kontroli str. 84)

Kierownik Ośrodka w Iłowie-Osada dołączył do dokumentacji kontrolnej wyjaśnienie dotyczące formy wypłat świadczeń. Wynika z niego, że w okresie od 01.10.2018 r. do 31.03.2019 r. świadczenia wychowawcze wypłacane były głównie przelewem na konta świadczeniobiorców – 81,31% wszystkich wypłat oraz w formie gotówkowej – 18,69% wypłat. Od 01.04.2019 r. do końca kontrolowanego okresu wypłaty następowały na wskazane przez świadczeniobiorcę konto osobiste.

(akta kontroli str. 85)

W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono uchybień lub nieprawidłowości.

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku z tym, iż nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w kontrolowanym zakresie, odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**Wojewoda
Warmińsko-Mazurski**

Artur Chojecki